

บ้านของสอน

เสียงโทรศัพท์ดังขึ้น เป็นสายจากหอผู้ป่วยข้างเคียงโทรเข้ามา เพื่อส่งข้อมูลผู้ป่วยเด็กรายหนึ่ง ชื่อของเขาคือ “สอน” เขาเป็นเด็กชายวัยสิบสี่ปีจากครอบครัวแรงงานข้ามชาติชาวพม่า เพิ่งย้ายถิ่นฐานมาอยู่ในสมุทรสาครหลังบ้านเกิดของพวกเขาถูกไฟไหม้จนวอดวาย

สอนเคยเป็นเด็กแข็งแรง ชอบเตะฟุตบอล วิ่งเล่นหลังเลิกเรียน และไม่เคยเกียจงานเมื่อต้องช่วยแม่ขายของที่ตลาด หรือช่วยพี่ชายหิ้วของในโรงงานปลากระป๋อง เขาไม่ใช่เด็กพูดเก่ง แต่มีแววตาสดใสและรอยยิ้มกว้างที่ทำให้คนรอบข้างอดเอ็นดูไม่ได้ จนกระทั่งวันหนึ่ง รอยยิ้มของเขาค่อย ๆ จางหายไปพร้อมกับร่างกายที่ถดถอย สอนเริ่มมีไข้ อ่อนแรงเหนื่อยง่าย จนวันหนึ่งเขาไม่มีเรี่ยวแรงที่จะลุกขึ้นจากที่นอน

แม่พาเขาไปโรงพยาบาลท้องถิ่น หมอแจ้งว่าผลเลือดของเขาผิดปกติและสงสัยว่าจะเป็น **มะเร็งเม็ดเลือดขาว** จึงส่งตัวมารักษาต่อที่โรงพยาบาลรามาริบัติ

ในตอนแรกสอนได้รับการรักษาตัวในหอผู้ป่วยเด็กโต แต่เพราะตรวจพบการติดเชื้อดื้อยา ทำให้ต้องย้ายมาอยู่หอผู้ป่วยเด็กโรคติดเชื้อ และด้วยเหตุผลนั้น ฉันจึงได้เจอกับสอนเป็นวันแรก

ร่างเล็กของเด็กชายวัยสิบสี่ปีนอนนิ่งอยู่บนเตียง แววตาของเขาเหมือนคนที่พยายามจะเข้มแข็ง แต่ลึกลงไปเต็มไปด้วยความหวาดกลัวและไม่เข้าใจ แม่ของเขานั่งข้างเตียง มือสั่นเทาแน่นจับมือของลูกไว้แน่น เธอฟังไม่เข้าใจเมื่อแพทย์อธิบายเรื่องแผนการรักษา คำว่า “คีโม” หรือ “เกล็ดเลือดต่ำ” สำหรับเธอ มันช่างห่างไกลและน่ากลัวเหลือเกิน

เพราะความแตกต่างของภาษา ทำให้การสื่อสารกับแม่ของสอนค่อนข้างลำบาก แม่บอกว่าเธอและพี่ชายของสอนพอจะพูดภาษาไทยได้บ้าง เพราะเขาทำงานในโรงงานที่ต้องใช้ภาษาไทย แต่กับฉันที่เป็นพยาบาล พูดด้วยภาษาทางการแพทย์ ใช้ศัพท์ทางแพทย์ หรือแม้แต่ประโยคธรรมดา ๆ ก็ยังดูห่างไกลเกินความเข้าใจของเธอ และในตอนนั้นเพราะความเครียดที่ถาโถมเข้ามาพร้อมคำว่า “โรคร้าย” สอนเองก็ไม่ยอมพูดคุยกับใครเลย ครั้งแรกที่ฉันในฐานะพยาบาลเข้าไปแนะนำตัวกับเขา ฉันบอกว่า

“พี่เป็นพยาบาลเจ้าของไข้จะ มาหาและขอสอบถามอาการบ่อย ๆ ได้ไหมคะ”

เด็กชายวัยสิบสี่ปีแค่มองหน้าฉัน ราวกับจะใจว่าจะตอบหรือไม่ ก่อนจะส่งเสียงรับในลำคอเบา ๆ แสบไม่ได้ยิน

ฉันไม่รีบ ไม่เร่ง พยายามทำความเข้าใจอย่างค่อยเป็นค่อยไป **“ชื่ออะไรครับ”** ฉันถามเบา ๆ เด็กชายสบตาฉันเพียงครู่ ก่อนจะเอ่ยคำหนึ่งออกมาอย่างเรียบง่าย

“สอน”

นั่นเป็นคำพูดแรก คำเดียวสั้น ๆ ที่สอนพูดกับฉัน น้ำเสียงของเขาแผ่วเบา แต่ชัดเจนพอจะทำให้ฉันรู้ว่า เขาเริ่มเปิดประตูเล็ก ๆ ให้ฉันได้ยืนอยู่ตรงหน้าหัวใจของเขา ฉันยิ้มให้เขาเบา ๆ แล้วพูดว่า **“ยินดีที่ได้รู้จักนะสอน พี่เป็นพยาบาลที่จะดูแลสอนในวันนี้”** เด็กชายไม่ตอบอะไร เพียงแค่ยักสายตามองผ่านฉันไปราวกับกำลังคิดอะไรบางอย่าง ฉันจึงถามเขาต่ออย่างค่อย ๆ

“สอนกำลังคิดอะไรอยู่เหรอ”

เขาเงิบไปชั่วครู่ เหมือนจะใจว่าจะพูดดีไหม แล้วในที่สุดก็ตอบกลับมาสั้น ๆ เหมือนเดิม **“อยากกลับบ้าน”**

คำว่า **“บ้าน”** จากปากเด็กอายุสิบสี่ที่นอนอยู่บนเตียงโรงพยาบาลกลางเมืองใหญ่ ทำเอาฉันนิ่งไปชั่วขณะ ฉันไม่แน่ใจว่าสำหรับเขา **“บ้าน”** หมายถึงบ้านที่พม่า... หรือบ้านเช่าหลังเล็ก ๆ ที่สมุทรสาคร หรือบางที **“บ้าน”** สำหรับสอน อาจหมายถึงแค่การได้ออกไปจากที่นี่ ได้หยุดการรักษาที่ทั้งเจ็บ ทั้งกลัว และไม่รู้ว่าจบลงที่ตรงไหน

ฉันยืนอยู่ตรงนั้น มองตาเด็กคนหนึ่งที่พักเอนคางงาย ๆ แต่สะเทือนหัวใจ และในทุก ๆ วัน วันที่เต็มไปด้วยความเจ็บปวดจากการเจาะเลือดครั้งแล้วครั้งเล่า วันที่ร่างกายของเขาตอบสนองกับยาเคมีบำบัดด้วยอาการอาเจียนจนแทบไม่มีแรงจะลุก วันที่เกล็ดเลือดต่ำจนต้องรับเลือดเสริม วันที่ไข้ขึ้นสูงเพราะติดเชื้อแทรกซ้อน สอนก็มักจะพูดแบบเดิมเสมอ...

Behind The Scene

เรื่องเล่าเรัฟพล

กฤติกา โพธารากุล
หอผู้ป่วยเด็กโรคติดเชื้อ
งานการพยาบาลผู้ป่วยเด็ก
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลรามารามิบัติ

“อยากกลับบ้าน”

เป็นประโยคที่สั้น แต่ฉันรู้ว่ามันมีน้ำหนักมากเหลือเกินสำหรับเด็กวัยสิบสี่ที่ใช้เวลาแต่ละวันเผชิญหน้ากับสิ่งที่เกินกว่าใครจะคาดคิดว่าเด็กคนหนึ่งจะต้องเจอ ทุกครั้งที่เขาพูดแบบนั้น ฉันได้แต่ยิ้มให้อย่างอ่อนโยน บางวันก็แค่จับมือเขาไว้แน่น ๆ ปลอบให้ความเจ็บเป็นคำตอบว่า **“พี่เข้าใจ”**

แม่ของสอนเองแม้จะพูดภาษาไทยไม่คล่อง แต่ทุกเช้าเธอจะช่วยฉันปรับที่นอนให้ลูกชาย ป้อนข้าว ป้อนยา แม้บางวันเธอเองจะน้ำตาซึมตอนจับมือสอนที่เต็มไปด้วยรอยเข็ม เธอไม่เคยพูดเลยว่า **“พอ”** แม้จะเห็นลูกทรมาณทุกวัน เพราะสำหรับแม่ การยอมยุติการรักษา เท่ากับการยอมแพ้ และเธอไม่มีทางยอมแพ้ให้กับสิ่งที่กำลังพรากลูกไปจากเธอ

ดังนั้น สอนก็ยังต้องอยู่ที่โรงพยาบาลต่อไป ยังต้องตื่นมาเผชิญกับเข็ม ยา และความเจ็บปวด แม้อยากกลับบ้านแค่ไหนก็ตาม ในตอนนั้นเอง ฉันได้แต่คิดในใจเงียบ ๆ ว่าอยากให้สอนมีความสุขแม้อยู่ในโรงพยาบาล อยากให้เขารู้สึกว่า ที่นี่ก็สามารถเป็นบ้านอีกหลังที่อบอุ่นสำหรับเขาได้

การรักษาดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ เขาต้องเจาะน้ำไขสันหลังให้ยาเคมีบำบัด งดน้ำและอาหารตามแผนการรักษาอยู่บ่อยครั้ง ฉันสังเกตว่าเขาเริ่มอ่อนล้า และไม่ให้ความร่วมมือเหมือนแต่ก่อน

“ทำไมต้องเจาะเลือด ทำไมต้องเจาะหลัง ทำไมผมไม่ได้วิ่งเล่นเหมือนเด็กคนอื่น ๆ”

ฉันไม่รู้จะตอบอย่างไร ได้แต่บอกว่าทุก ๆ คนพยายามช่วยสอนอย่างเต็มที่ ทีมแพทย์ไม่รอช้าปรึกษากับหน่วยพัฒนาการเด็กและจิตเวช เพื่อร่วมกันประเมินอาการของสอน คุณหมอจิตเวชเข้ามาพูดคุยกับเขาอย่างใจเย็น

“สอนอยากได้อะไรที่สุดตอนนี้” เด็กชายเงยปากดูหนึ่ง ก่อนจะตอบเบา ๆ **“ผมอยากกินน้ำเย็น ๆ อยากกินน้ำแข็ง”** คำขอของเขาฟังดูเรียบง่าย แต่ในฐานะบุคลากรการแพทย์ เรารู้ว่ามันไม่ง่ายเลยเพราะต้องระวังเรื่องการติดเชื้อ

คุณหมอจิตเวชปรึกษากับหมอเจ้าของไข้ และในที่สุด...เราก็ตัดสินใจให้เขาได้เติมเต็มความหวังเล็ก ๆ ของเขาได้บ้าง หมอท่านหนึ่งซื้อที่ทำน้ำแข็ง มาให้สอน เด็กชายดีใจมาก แม้ว่าตามแผนการรักษา เขาจะสามารถกินน้ำแข็งหรือน้ำเย็นได้แค่บางวัน แต่เพียงเท่านั้นก็เพียงพอแล้วที่ทำให้เขามีความสุข

“ขอบคุณครับ” สอนยิ้มบาง ๆ

ฉันและคุณหมอมองดูเขาเคี้ยวก้อนน้ำแข็งก้อนเล็ก ๆ อย่างมีความสุข ช่วงปีใหม่มายัง หอผู้ป่วยเด็กถูกประดับด้วยไฟระยิบ เสียงเพลงเบา ๆ ดังคลออยู่ไม่ไกล เจ้าหน้าที่หลายคนช่วยกันจัดกิจกรรมเล็ก ๆ ให้เด็กได้สนุกสนานกันบ้างในช่วงเวลาที่แสนเหนื่อย วันนั้นมีกิจกรรมจับสอยดาว เด็กหลายคนวิ่งไปเลือกดาวด้วยเสียงหัวเราะสดใส

ฉันหันไปมองสอน เขานอนนิ่งอยู่บนเตียง ใบหน้าอิดโรย แต่สายตามองออกไปนอกหน้าต่างอย่างเงียบ ๆ

“สอนอยากเล่นจับสอยดาวไหม” ฉันถามเบา ๆ เขาหันมามองฉัน แล้วตอบสั้น ๆ ด้วยเสียงแผ่ว **“อยาก”**

ฉันไม่รอช้า รีบไปหยิบดาวบางส่วนมาให้เขาเลือก เขาจับดาวดวงหนึ่งด้วยมือที่ยังมีสายให้น้ำเกลือ ร่างวัลของเขา คือ ตุ๊กตาตัวใหญ่สีเหลืองสดใส กับ ชุดตัวต่อเล็ก ๆ ที่มีมูลค่าไม่มากนัก แต่ทันทีที่สอนเห็นของขวัญ รอยยิ้มเล็ก ๆ ก็ผุดขึ้นบนใบหน้าซุบซิด รอยยิ้มที่แทบไม่ได้เห็นมาหลายวัน

เขากอดตุ๊กตาไว้แน่น เอย์ขอบคุณเบา ๆ แล้วใช้เวลาทั้งบ่ายต่อชิ้นส่วนเล็ก ๆ อย่างตั้งใจ ของขวัญชิ้นนั้นอาจไม่มีราคา แต่สำหรับสอน มันคือความสุขเล็ก ๆ ที่ทำให้เขายิ้มได้ทั้งวันและสำหรับฉัน แค่นั้นก็มากพอแล้ว

แต่ความสุข... ก็มักจะผ่านไปไวเสมอ หลังจากวันนั้น อาการของสอนก็เริ่มทรุดลงอย่างรวดเร็ว เขาเริ่มมีไข้สูง หายใจเหนื่อยมากขึ้น และไม่ตอบสนองต่อการรักษาเหมือนก่อน หมอตัดสินใจย้ายเขาไปอยู่หอผู้ป่วยวิกฤต ก่อนที่เตียงจะถูกเข็นออกไปจากหอผู้ป่วย ฉันทนไปอยู่ข้าง ๆ เขา แม่ของเขาก็จับมือลูกไวแน่น น้ำตาคลอเต็มขอบตา สอนหันมามองเราทั้งคู่ แม้เสียงจะแผ่วเบา ร่างกายจะอ่อนแรงแค่ไหน แต่คำที่เขาพูดออกมาก็ยังเหมือนเดิม

“อยากกลับบ้าน”

คำสั้น ๆ อีกครั้งที่ไม่มีใครตอบได้ว่า “บ้าน” ของเขาคือที่ไหน แต่เรารู้แน่ว่าใจของเขายังคงเฝ้าฝันถึงมันอยู่ทุกวัน

หลังจากที่สอนย้ายไปอยู่หอผู้ป่วยวิกฤต ฉันทอดเป็นห่วงเขาไม่ได้ด้วยภาระหน้าที่ที่ต้องดูแลคนไข้คนอื่น ๆ ในหอผู้ป่วย ฉันทจึงไม่สามารถไปเยี่ยมเขาได้เหมือนเคย ทำได้เพียงถามไถ่อาการจากคุณหมอที่เดินผ่าน หรือพยาบาลประจำหอผู้ป่วยวิกฤตที่คุ้นหน้า ทุกครั้งที่ได้ยินว่า “ยังทรง ๆ” หรือ “ยังพยายามหายใจเองอยู่” ฉันทก็ได้แต่พยักหน้าเบา ๆ พยายามกดความกังวลไว้ข้างใน

จนกระทั่งวันหนึ่งหมอที่ดูแลสอนเดินเข้ามาหาฉันท สีหน้าเรียบนิ่งแต่แวตาทนถ่วง

“สอนไม่ไหวแล้ว” คำพูดสั้น ๆ ที่ทำให้ฉันทจมูบลงทันที ในหัวมีแต่ภาพของเด็กชายตัวเล็ก ๆ ที่เคยยิ้มให้ฉันทหลังได้ตุ๊กตาตัวใหญ่ ภาพของมือเล็ก ๆ ที่กอดฉันทแน่นราวกับไม่อยากปล่อย ภาพของดวงตาคู่นั้นที่เต็มไปด้วยคำว่า “อยากกลับบ้าน”

ในที่สุด คำอ้อนวอนเบา ๆ ที่สอนพูดซ้ำแล้วซ้ำเล่าก็กลายเป็นจริง แม่และพี่ชายเจ็บปวดแทบขาดใจ แต่ก็ยอมตัดสินใจยุติการรักษา ตัดสินใจพาสอนกลับบ้านเช้าหลังเล็ก ๆ ที่สมุทรสาคร เพียงเพื่อตอบคำขอสุดท้ายของลูกชายคนเล็ก

วันที่สอนจะได้กลับบ้าน ฉันทไม่ได้เข้าเฝ้า แต่ในใจกลับเต็มไปด้วยคำพูดมากมายที่อยากบอกกับสอน จนกระทั่งพี่พยาบาลที่สนิทกับฉันทได้เข้าไปเยี่ยมสอนแทน ก่อนจะวิดีโอคอลมาให้ฉันทได้คุยกับเขาเป็นครั้งสุดท้าย หน้าจอปรากฏภาพของเด็กชายร่างกายดูเปราะบางจนใจหาย แต่ใบหน้าของเขากลับมีรอยยิ้มกว้าง รอยยิ้มที่ฉันทไม่ได้เห็นมานาน

“สอน” ฉันทักเขาผ่านหน้าจอ เสียงสั่นเล็กน้อย “วันนี้จะได้กลับบ้านแล้วนะ สอนเป็นเด็กที่ดีมากเลยและที่ผ่านมาสอนเก่งมาก ๆ พี่ภูมิใจในตัวสอนมากเลยนะ”

เขายิ้ม... แววตาสว่างขึ้น แม้จะไม่มีแรงพูดอะไรมาก แต่แค่เพียงรอยยิ้มนั้น มันก็เหมือนคำตอบทั้งหมด เขาเข้าใจ เขารอคอย และเขากำลังจะได้กลับบ้านจริง ๆ บ้านที่ไม่ใช่แค่สถานที่ แต่คือปลายทางของหัวใจที่อยากพักจากความเจ็บปวดทั้งหมด

เพียงหนึ่งวันหลังจากนั้น ฉันทก็ได้รับข่าวว่าสอนได้จากไปอย่างสงบในช่วงเช้ามืด เขาจากไปในบ้านหลังเล็กที่สมุทรสาคร ในอ้อมกอดของแม่และพี่ชาย ในสถานที่ที่เขาเฝ้าฝันอยากกลับมาตลอด แม่ของสอนได้ฝากคำขอบคุณมาถึงทีมแพทย์ พยาบาล และทุกคนที่ช่วยดูแลสอนมาตลอด

เรื่องของสอน ทำให้ฉันทตระหนักเห็นความสำคัญของการมีทีมประคับประคองมาร่วมดูแล ทำให้เข้าใจว่า การดูแลผู้ป่วยต้องรับฟังด้วยหัวใจ เข้าใจด้วยความเมตตา เพื่อให้เขาได้จบการเดินทางอย่างสงบ ด้วยศักดิ์ศรี แม้การรักษาจะไปถึงคำว่าหาย แต่การได้กลับบ้านทำให้สอนไปถึงคำว่า “สงบ” ตามที่เขาปรารถนา

ณ ที่แห่งนี้ โรงพยาบาลรามาธิบดี ความแตกต่างทางเชื้อชาติไม่มีผลต่อการรักษา ทุกชีวิตมีคุณค่า และทุกหัวใจล้วนมีความหมาย เราไม่ได้ดูแลแค่เพียงร่างกาย แต่รวมถึง จิตใจ อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณ เรามอบการดูแลที่ดีที่สุดให้กับทุกคน เพราะการเยียวยาที่แท้จริง ไม่มีพรหมแดนใดขวางกั้น

เรื่องนี้ฉันทขอบแต่ “สอน” เด็กชายที่ทำให้ฉันทได้ใช้หัวใจฟังเสียงของผู้ป่วย และเข้าใจความรู้สึกที่ไม่อาจกล่าวเป็นคำพูดได้

